

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor: **EMANOIL DAN**

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar: **I. S. CODREANU**

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . .	45 lei
6 luni	22,50
3 luni	11,25
Streintătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVELI, 5
Lângă Palatul Justiției
= TELEFON 16/98 =**SUMAR**

— Dijmuitul înainte și după răsecoalele țărănești, de d-l judecător Gh. Hagi-Chirea.

— Memoriul pe care judecătorii de ocoale cu titlul definitiv, numiți la 1908 și aflați și azi în această funcțiune, l'au alcătuit în vederea noului buget 1916/1917.

JURISPRUDENȚA:— Casație s. II și Curtea de apel București s. III: *Alcalay și Ivela cu Osiat Mischonzniki*. (Elementele delictului de contrafacere. — Dacă inculpatul achitat poate fi condamnat, în același timp, către reclamanț, la despăgubiri civile?), cu o Notă de d-l profesor I. Tanoviccanu;— Trib. Teleorman s. I: *Gr. P. Ghețu cu C. F. R.* (Proprietarul poate revendica un imobil chiar în cazul când prin destinațiunea sa a intrat în domeniul public, atâta timp cât acel imobil nu a eșit din patrimoniul său pe calea exproprierei silite), cu o Notă de d-l profesor D. Alexandresco.**Rezumatele Jurisprudenței Curții noastre de casație**— *Cas. s. I:* Lot mic vândut de Stat.—Dacă poate fi înstreinat mai înainte de a fi achitate ratele la Stat? — Art. 45 și 48 din legea pentru instruirea bunurilor Statului.— *Cas. s. II:* Lovire. — Impăcarea părților. — Stingerea acțiunii publice. — Moartea pacientului întâmplată în urmă. — Deschiderea acțiunii publice pentru crima de lovire ce a cauzat moartea. — Dacă se aplică termenul de 40 zile prevăzut de art. 186 c. penal?— *Cas. s. III:* Vânzare comercială. — Refuzul cumpărătorului de a primi lucrul. — Vinderea lucrului în contul său. — Cazul când diferența de preț cade în sarcina cumpărătorului. — Art. 63 c. com. — Datorii comerciale. — Dobânzi. — Cererea lor de la exisibilitate. — Neaplicarea acestei reguli la daune. — Art. 43 c. comercial.**Dijmuitul înainte și după răsecoalele țărănești din 1907**

În articolul intitulat «Noi vrem legi, iar nu pământ, făcute și aplicate cu bună credință», publicat în «Curierul Judiciar» No. 8/916, am spus că, unul din relele care a determinat pe țărani să se răscoale la 1907, a fost specula exercitată asupra lor de unii proprietari și arendași la fiecare început de an agricol, când pentru a-i învoi cu noi locuri, le impuneau mult cunoscutele rușfeturi, mutarea din loc în loc și deci renunțarea la ogoarele de porumbiște.

Mijlocul de a constrânge pe țărani să execute rușfeturile, constă în faptul de a nu-i lăsa să și secere și strângă de pe câmp grâul muncit la tarla, și de a nu-i dijmuți din recolta de porumb, până ce mai întâi nu și executau rușfeturile, sau se dau datori pe anul viitor pentru cele neexecutate.

Datorită acestor fapte, țărani secerau grâul lor când mai tot era scuturat și arau și semănau pentru ei în timpul înghețurilor din Noembrie și Decembrie, când grâul proprietarului sau arendașului era deja răsărit și înfrățit; iar dijmuitul porumbului începea prin Noembrie și se termina la sfârșitul lui Decembrie, după ce avea loc răfuiala generală, din care cauză porumbul ținut în tabără, udat de ploii și de zăpadă, ne având unde fi păstrat în bune condițiuni de țărani, se strică, se mucigăia, de unde mult întinsa boală la țărani, *pelagra!*

Stăpânirea din 1907, în deplină cunoștință de aceste abuzuri, a întocmit, la lumina făcută de flăcările focului ce ardeau conacele aprinse de țărani, noua lege a învoelilor agricole și în art. 3 a prevăzut că: «Este oprită munca la tarla»; iar în art. 4 că: «Dijmuitul, afară de cazuri de forță majoră, trebuie să înceapă cel mai târziu 15 zile după terminarea fie-cărui fel de recoltă, și să continue fără întrerupere.

«În orice caz recolta fiecărui țăran nu se va putea ține pe câmp mai mult de 15 zile pentru oleaginoase, de 20 zile pentru porumb și de 30 zile pentru celelalte culturi.

«În caz de întârziere fie din partea proprietarului sau a arendașului moșiei, dijmuirea se va face din oficiu de către Administratorul plășii, asistat de doi consilieri comunali».

Știut este că dijmuitul necesită două munci:

1. *Strânsu recoltei de pe câmp*, adică seceratu grâului, culesu și curățitu de foi al porumbilor și tăiatu cocenilor; după care urmează al 2-lea fel de muncă, *dijmuitul*, adică alegerea și luarea în primire a ceea ce se cuvine din recoltă țăranilor, proprietarului sau arendașului.

Felul de redacție al art. 4 face posibilă următoarea întrebare: prin cele două aliniate s'a fixat data începerei fiecăreia din aceste două munci și durata lor? sau numai a dijmuitalui?

În ipoteza că legiuitorul s'a ocupat numai de dijmuīt, — fixându-i în aliniatul I începutul, la

15 zile după terminatul fiecărui fel de recoltă, adică după ce grâul s'a secerat, porumbii și cocenii s'au strâns și curățit de foi; iar în aliniatul al II-lea fixându-i durata la 15, 20 și 30 zile după felul cultivei — *ajungem la concluzia că legiuitorul a lăsat la bunul plac începutul și durata culesului recoltei, deci și începutul dijmuitalui*, de oarece nu a fixat un punct de plecare pentru scoaterea celor 15 zile dintre «terminatul fiecărui fel de recoltă» și «începutul dijmuitalui».

Interpretând astfel art. 4, are loc o a doua întrebare:

De ce legiuitorul a lăsat cele 15 zile între «terminatul fiecărui fel de recoltă și începutul dijmuitalui»?

De ce legiuitorul suspendă munca în toial ei 15 zile? adică 15 zile după terminatul seceratului și curățitul de foi al porumbului și tăiatul cocenilor?

Voit-a legiuitorul să consfințească prin lege starea de lucruri anterioară lui 1907, adică de a da timp și posibilitate proprietarilor și arendașilor de a forța pe țărani să și execute rușfeturile?

Este adevărat că stăpânirea din 1907 a fost de rea credință la întocmirea legii învoelilor agricole; de aceasta a dat dovadă lăsând autentificarea contractelor agricole și constatarea felului muncilor tot pe seama primarului, deși a înființat judecătorul ambulant cu obligațiune de a vizita fiecare comună de cel puțin de 2 ori pe lună, cât și menținând minimum termenului de învoială pentru țărani coprinși între hotarele moșiei, adică pentru acei așezați pe moșie, tot la un an, ca înainte de 1907.

Voința legiuitorilor de a lăsa pe țărani pradă speciei și abuzurilor proprietarilor și arendașilor, trebuie respectată, cu toată durerea sufletească, acolo unde și-a exprimat-o în mod categoric, ca în art. 60, 62 și 72.

Nu, însă, și acolo unde în mod timid s'a în cercat să consfințească starea anterioară lui 1907 prin redactări confuze.

În atari cazuri urmează a-i atribui legiuitorului intenția pe care trebuie să o deducem din împrejurările cari l'au forțat să legisfezeze.

Față cu un atare principiu de interpretare al legii, în speță, având în vedere că, legiuitorul a întocmit noua lege a învoelilor agricole după răscoalele din 1907, provocate de abuzurile unor proprietari și arendași, din care făcea parte și întârzierea și durata dijmuitalui.

Cum și faptul că în cele 2 aliniate ale art. 4, a fixat două termene diferite prin durata lor, socotesc că se da o bună interpretare art. 4, aliniatul I și II combinat cu art. 61 al. 8 din legea de organizare a comunelor rurale, care prevede că «*Prin regulamentele de poliție rurală se iau*

măsuri: al. 8: Pentru strângerea recoltelor, spre a împiedica recoltarea lor înainte de a ajunge la maturitate».

Hotărând că, în aliniatul I legiuitorul se ocupă de primul fel de muncă, adică de seceratul grâului, culesul și curățitul de foi al porumbului și tăiatul cocenilor, fixându-i durata, la 15 zile, socotite dela data fixată de consiliul comunal.

Iar în aliniatul al II-lea, se ocupă de al doilea fel de muncă, de dijmuital, fixându-i durata la 15 zile pentru oleaginoase, 20 zile pentru porumb și 30 zile pentru celelalte culturi, socotite dela împlinirea primelor 15 zile, *adică imediat după terminatul culesului recoltelor.*

Cum și de asemenea că a desființat dijmuirea în arie și în tabără, cari aveau loc în curtea conacului proprietarului și arendașului, păzită cu turei înarmați până în dinți, aceasta urmând să aibă loc pe câmp, adică pe locul unde s'a făcut și strâns recolta și în mod individual cu fiecare țăran, iar nu ca mai înainte, când pentru un țăran așteptau cu dijmuital sute de țărani.

Am scris aceste două articole, în speranță că, nu prin motivele ce am adus, ci prin faptul de a fi apărut în coloanele unui ziar de valoarea «*Curierului Judiciar*» vor atrage atenția celor chemați a întocmi noile reforme sociale-agrar, de a legiferă cu mai multă bună credință, servind astfel și pe țărani și pe proprietari, iar nu cum a făcut stăpânirea dela 1907, care prin felul cum a legiferat își lasă impresia că a voit să întrețină veșnic aprins cărbunele de sub cenușa lui 1907, de oarece s'a mărginit a vorbi în complexul legilor pe cari le-a făcut că cunoaște toate relele care i-au determinat pe țărani să se răscoale, fără însă ale stârpi din rădăcină.

Legiferând astfel, socotesc că stăpânirea dela 1907 a fost de rea credință nu numai cu țărani, dar și cu proprietarii și arendași!!!

GEORGE HAGI CHIREA
Judecător Ocolul Plenița-Dolj

Memoriul pe care Judecătorii de ocoale cu titlul definitiv, numiți la 1908 și aflați și astăzi în această funcțiune, l'au alcătuit în vederea noului buget 1916/1917:

Legiuitorul de la 1907 în dorința de a avea o justiție imparțială și expeditivă a dat o deosebită importanță Instituțiunei judecătorului ambulant.

Prin condițiuni grele de admisibilitate stabilind normele de admitere, în acest scop alături de inamovibilitate care atunci pentru întâia oară o întindea și gradului de judecător, legiuitorul a căutat prin dispos. art. 17 și 18 din lege să consfințească două principii fundamentale ale legii în ce privește personalul judecătoresc, și anume: 1) Specializarea judecătorilor ambulanți

și 2) Înaintarea pe loc a lor până la gradul de consilier de curte.

După promulgarea legii de la 1907 până la introducerea inamovibilității și la judecătorii Tribunalelor, singurii judecători inamovibili, în afară de magistrații de la gradul de Președinte de tribunal în sus, erau numai judecătorii de ocoale cu titlul definitiv.

În corpul acestor judecători de ocoale selecțiunea, atât prin condițiunile grele de admisibilitate cât și prin concursul de capacitate, se operase cât mai adânc.

Chemați a îndeplini un prea însemnat oficiu ei nu numai că erau și sunt egali cu judecătorii de tribunale, dar conf. art. 18 din lege, putând ajunge prin înaintare pe loc la gradul de consilier de curte, pentru ca accesul lor la cele mai înalte trepte ale ierarhiei judecătorești să nu fie limitat, legiuitorul prin art. 19 din legea judecătorilor de ocoale de la 1907, consfințând un înalt principiu de echitate stabilea, în mod virtual, rotația acestor judecători, stabilind prin text de lege condițiunea admirabil de altfel de bună, ca: *nimeni să nu poată ajunge Președinte de tribunal dacă nu va avea un stagiu de cel puțin 2 ani la ocol dintre care cel puțin unul la țară.*

Prin legile posterioare legii de organizare judecătorească din anul 1909, dispozițiunile protectoare ale judecătorilor de ocoale în loc de a fi fost întinse în raport cu spiritul de devotament, cu priceperea și abnegațiunea de cari acești judecători dăduseră dovadă; eliminarea zisului art. prin modificarea legii de organizare din 1912, din contră, a distrus ori ce speranță a judecătorilor ambulanti de a mai putea ocupa, *în mod normal*, prin rotație, funcțiunea de judecător de tribunal.

Pe de o parte judecătorii de tribunale întăriți în scaunele lor prin condițiuni destul de blânde, pe de altă parte dispensați de condițiunea esențială de a mai avea un stagiu de 2 ani la ocol, din momentul modificării sus zisului text de lege, *nici un judecător de tribunal nu a mai voit a-și părăsi postul din tribunal pentru a-și face stagiul la ocol*, după cum în mod obicinuit erau forțați în propriul lor interes ca să ceară.

Păstrându-și locul ei cu toții candidează pentru postul de președinte de tribunal, chiar dacă cei mai mulți nu au dat nici un examen de capacitate, chiar dacă nu au fost nici o singură zi nu numai la un ocol rural dar nici chiar la o judecătorie urbană. În această situațiune atât de nedreaptă singurul liman al jud. de ocoale nu a rămas decât însăși principiul fundamental al legii, principiul specializării cu corolarul lui, *«înaintarea pe loc»*.

Sunt 8 ani de la punerea în aplicare a legii și datorită pe de o parte puținei solicitudine a legiuitorului din 1912 pentru acest corp, chemat

la o misiune pe cât de frumoasă pe atât de grea, pe de altă parte din cauza unei vieți de vicisitudini de tot felul și de destule sacrificii, judecătorii cu titlul definitiv care au inaugurat legea la 1908 în număr de peste 280, se răresc pe zi ce trece, astăzi, după 8 ani, numărul celor care funcționează în continuu dela 1908, în această calitate, e mai puțin de 40!

Paralel cu această fugă a judecătorilor de ocoale fie în alte cariere prin demisionare, fie chiar prin trecere în tribunale, candidații la examenul de capacitate pentru funcțiunea de judecător de ocol s'au rărit atât de mult, în cât ne simțim datori a vă semnală, d-le Ministru, că de unde la 1908 au fost peste 190 candidați pentru acest post, reușind doar 52! în anul 1915 totalul candidaților înscriși pentru a trece examenul a fost numai de 5!?

În acest fel principiul fundamental al specializării e expus a rămâne o simplă ficțiune, iar rolul atât de important al judecătorului ambulant rămâne în mod forțat a fi încredințat pe viitor unor elemente nepregătite care vor forma o magistratură flotantă, făcând o slujbă de mântuială, și având ca țel trecerea cât mai curând într'un tribunal, pentru ca să înceapă a-și socoti când va împlini termenul de 4 ani de grad, pentru a deveni în urmă un foarte asiduu candidat la președinția tribunalului.

Și atunci se naște întrebarea: Care ar putea fi remediul acestei stări destul de nedrepte. Acest remediu noi credem că nu poate consta decât în înaintarea pe loc, *în mod regulat*, în fiecare an, a acestor judecători după cum prevede legea prin art. 18. În 1914 expirând 6 ani dela punerea în aplicare a legii fixându-se doar 10 locuri de președinți pe loc, nu s'a putut da încurajare decât numai la 10 dintre toți care întruneau atunci condițiunile destul de grele ale legii.

În 1915 ne fixându-se nici o sumă în buget pentru aceste avansări iar în anul acesta fiind expuși a avea aceeași soartă, avansarea vechilor judecători care au înțeles din misiunea lor să facă mai mult un apostolat a devenit atât de problematică și atât de îndepărtată în negura și nesiguranța viitorului în cât noi judecătorii, printre care unii avem între 10-15 ani vechime numai în grad și care totuși am trecut un examen de capacitate de judecători, ne vom vedea în curând venind în concurență cu magistrații începători, cu magistrați cari nu au decât examenul de stagiar și poate chiar și cu foștii noștri stagiar și ajutori, cărora noi le-am dat primele noțiuni de practică judecătorească,—în timp ce colegii noștri de la tribunale au avansat și vor putea avansa până la cele mai înalte trepte ierarhice.

Pentru aceste puternice motive, avem onoarea Domnule Ministru a vă solicita înalta d-vs. bună

voință, rugându-vă ca în cazul când modesta sumă de 12000 lei cu care s'ar putea face cel puțin 10 președinți la ocoale, bugetul anului acesta nu ar putea-o suporta, atunci să bine voiți a propune înaintarea noastră Onor. Consiliului Superior al Magistraturei pentru avansarea numai în grad, la gradul de președinte, obligându-ne acei cari vom fi înaintați a nu pretinde nici un spor de leafă, până ce bugetul va permite.

Această înaintare ne aducând în primul rând nici un prejudiciu nimănui, în al doilea rând fiind în perfectă concordanță cu spiritul legii care acordându-ne un drept *de a avea grad și onorariu*, nu vedem cum ne-ar putea refuza de a avea *mai puțin* de cât aceia ce ne-a garantat legea; în acest fel ne-ar da cel puțin un avantajiu de ordin moral, ne-ar da o ridicare dreaptă a prestigiului nostru de pacificatori ai turburărilor dela 1907 și s'ar țimenta și mai mult fundamentul unei admirabile legi ca aceia a Judecătorilor de la 1907, făcând ca în viitor justiția să fie din ce în ce și mai bună, și mai imparțială, și mai expeditivă iar judecătorii cât mai devotați și mai respectați de justițiabilii lor.

Bazați pe deosebita sollicitudine ce întotdeauna ați arătat-o D-le Ministru pentru această prețioasă instituțiune a Statului «Magistratura» așteptăm favorabila dvs. rezoluțiune.

(Urmează semnăturile judecătorilor de ocol)

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 1 Februarie 1916

Președinția d-lui VICTOR ROMNICEANU, Președinte

A. Micu Alcalay și A. Ivela cu Osias Mischozniki

Inculpat achitat. — Dacă poate fi condamnat la despăgubiri civile? — (Art. 3 și 8 proc. penală. — Art. 35 legea Curții de casație).

Instanțele corecționale nu sunt competente să se pronunțe asupra daunelor reclamate de partea vătămată, decât dacă recunosc existența infracțiunii și culpabilitatea inculpatului.

Conform deci acestei reguli de competență, bazată pe principiul diviziunii jurisdicțiunilor, dacă acțiunea publică este respinsă și inculpatul achitat, indiferent pentru ce motive, instanțele corecționale se găsesc, ca atare, în fața unui proces civil, despărțit de orice proces penal, pe care nu au dreptul și calitatea să-l judece¹⁾.

Decizia 228/916.—Casată, în urma recursului făcut de A. Micu Alcalay și A. Ivela, decizia Curții de apel București s. III, No. 346/915²⁾, dată în proces cu Osias Mischozniki.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză;
Pe d-l avocat St. Dumitrescu, în susținerea motive-
lor de casare;

Pe d-l avocat G. Elefteriu, în combateri; și

Pe d-l Procuror Fr. Papp în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Necompetință exces de putere și violarea art. 3, 8, și 11 proc. penală

«Este de principiu că acțiunea civilă nu poate fi exercitată înaintea instanțelor represive, decât în cazul când faptul care face obiectul acțiunii civile, constituie o infracțiune pedepsită de legea penală.

«Consecința care decurge din acest principiu este că nu este de ajuns ca acțiunea civilă să-și aibă cauza în simple fapte vătămătoare, trebuie încă, ca jurisdicția represabilă să poată statua asupra unei asemenea acțiuni că faptul pe care se bazează cererea în reparațiuni civile să constituie, fie o crimă, fie un delict, fie o contravenție. Prin urmare când o instanță penală achită pe un inculpat, ori pentruce motiv, această instanță nu mai poate statua asupra cererii de despăgubire formată contra lui de partea civilă chiar dacă, cu toată achitarea, ar subsista în sarcina inculpatului un quasi-delict care ar putea da naștere la despăgubiri civile

«Singura derogare la această regulă este în materie de crimă când Curtea cu jurați poate, cu toată achitarea acuzatului, să statueze asupra cererii de despăgubiri a părții civile.

«In speță, Curtea de apel, deși recunoaște că faptul de contrafacere, prevăzut și penal de art. 339, 340 și 341 din codul penal, ce ni se impută, nu întrunește caracterul acestui delict și ca atare ne achită totuși ne condamnă la despăgubiri civile, către partea pretinsă vătămată obligându-ne în acelaș timp să suprimăm din cărțile: «Album de cântece și coruri școlare și solfegii și cântece», cântecul «la arme» Judecând astfel, ca instanță penală o acțiune civilă care nu mai isvora dintr'un delict, Curtea de apel și-a atribuit o competență ce nu avea dela lege a comis un vădit exces de putere și a violat art. 3, 8 și 11 din procedura penală care sacrifică condițiile în care acțiunea civilă se poate exercita înaintea instanțelor represive.»

Curtea,

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că recurenții A. L. Ivela și A. Micu Alcalay, fiind dați judecării în baza art. 339, 340 și 341 din c. pen., cel dintâi pentru că ar fi contra-făcut marsul «La arme» în lucrările sale didactice «Album de cântece școlare, solfegii, etc.», iar cel de al doilea pentru că ar fi editat și pus în vânzare acele lucrări, Curtea de Apel, după ce stabilește că faptele imputate numiților nu întrunesc elementul intențiunii culpabile pentru existența delictelor ce fac obiectul urmăririi, pe de o parte pronunță achitarea lor, iar pe de alta li condamnă la despăgubiri civile și li obligă, în acelaș timp, să suprimă din acele lucrări cântecul în chestiune;

Considerând că, după dispozițiunile art. 3 și 8 din procedura penală, instanțele corecționale sunt instituite a judeca în mod principal acțiunea publică tinzând la pedepsirea infracțiunilor, și în mod accesoriu judecă și reparațiunea daunelor ce s'ar pretinde că s'au cauzat prin vre-o infracțiune a legii penale;

Că, din aceste dispozițiuni rezultă că, instanțele corecționale nu sunt competente să se pronunțe asupra daunelor reclamate de partea vătămată, decât dacă recunosc existența infracțiunii și culpabilitatea inculpatului;

Considerând că, conform acestei reguli de competență, bazată pe principiul diviziunii jurisdicțiunilor, dacă acțiunea publică este respinsă și inculpatul achitat, indiferent pentru ce motive, instanțele corecționale se găsesc, ca atare, în fața unui proces civil, despărțit de orice proces penal, pe care nu au dreptul și calitatea să-l judece;

Considerând că, în speță, Curtea de Apel, achitând pe recurenți, pe motiv că faptele ce li se impută nu întrunesc elementele cerute de lege, pentru existența delictului de contrafacere, și cu toate acestea, prin aceiași deciziune, condamnându-i la despăgubiri civile și la suprimarea paginilor din lucrările ce conțin cântecul pretins contrafăcut, a săvârșit un invederat exces de putere, violând și dispozițiunile art. 3 și 8 din procedura penală, și prin urmare mijlocul de casare este întemeiat;

¹⁾ Acest rezumat a fost publicat în «Curierul Judiciar» No. 23,916, pag. 192.

²⁾ A se vedea tot în acest număr la pag. 221.

Văzând și dispozițiunile art. 35 din legea organică a Inaltei Curți.

Pentru aceste motive, Curtea casează fără trime-tere, etc.

NOTA.—E regretabil că o atât de importantă cestiune de procedură este tratată cu atâtă ușurință de autoritățile noastre penale. Curtea de apel, care admite părerea pe care o susținem noi, pare că nici nu bănuște controversa, fiindcă nu o discută de loc.

Iar Curtea de casațiune care și menține jurisprudența sa anterioară în această privință, continuă să nesocotească argumentele noi pe care le am adus în discuție în Cursul nostru de procedură penală, care pentru dânsa sunt tot așa de neexistente ca și art. 11, al. II din procedura penală.

În această cestiune suntem absolut desinteresați, și credem că nu vom fi acuzați de a fi presumțioși când afirmăm că avem oarecare competență în cestiunile penale. Și totuși se vede că glasul nostru n'a ajuns până la Inalta Curte de casațiune, care dacă nu schimbă criticabila sa jurisprudență, este datoare cel puțin să o motiveze mai serios combătând argumentele contrarii.

Se vede însă că Inalta Curte de casațiune, este atât de înaltă, încât nu poate ajunge până la dânsa nici chiar glasul desinteresat al unui profesor luptând pentru principii.

În astfel de împrejurări e inutil a mai discuta, fiindcă il n'y a pas de pire sourd que celui qui ne veut pas entendre.

I. TANOVICIANU

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III

Audiența dela 22 Octombrie 1915

Președenția d-lui N. SĂULESCU Consilier

Decizia corecțională No. 346

A. Micu Alcalay și A. Ivela cu Osias Mischonzniki

Delictul de contrafacere. — Elementele acestui delict. — Existența materială a faptului și Reaua credință a infractorului. — Lipsa acestui din urmă element. — Achitare. — Despăgubiri civile. — Dacă inculpatul achitat poate fi condamnat în acelaș timp către reclamant la despăgubiri civile? Art. 339, 340, 341 și 10 cod. penal.

Pentru existența unui fapt penal legea cere, în general, atât existența materială cât și existența unei rele credințe din partea infractorului cu ocazia comiterii lui; cazurile când legea nu cere existența acestui din urmă element fiind rare și anume specificate de legiuitor, ceea ce nu este pentru delictul de contrafacere prevăzut și penat de art. 339, 340 și 341 c. penal, pent'u existența căruia urmează să aplicăm principiul general mai sus expus.

Prin urmare, lipsind acest din urmă element «reaua credință», inculpații urmează a fi achitați pentru fap-tul penal, dar condamnați către reclamant, în mod solidar, la 100 lei despăgubiri civile, menținându-se și obligația impusă de Tribunal de a suprima din cărțile lor «Album de cântece și coruri școlare», «Solfegii și cântece» foaia care conține cântecul «La Arme» ce a fost reprodus de inculpați fără autorizarea pro-prietarului.

Curtea,

Asupra apelului făcut de inculpații A. Micu Alcalay și A. L. Ivela contra sentinței penale No. 976/915 a Trib. Ilov s II;

Având în vedere că, prin sentința apelată, Trib fă-când în cauză aplicarea disp. art. 339, 340 și 341 c. p. comb. cu 6) c. p. și 28 acelaș cod, condamnă pe in-culpații apelanți de astăzi la câte 5 lei amendă fiecare, fi obligă să plătească solidar reclamantului Osias Mi-schonzniki suma de 100 lei despăgubiri civile și-i mai obligă să suprima din cărțile «Album de cântece și co-ruri școlare» și «Solfegii și cântece» lucrate de incul-patul A. Ivela și editate de celălalt inculpat, foaia care conține cântecul «La arme»;

Având în vedere că, Tribunalul a pronunțat această sentință judecând penalul dedus dinaintea sa pe temeiul reclamațiunii făcută de Osias Mischonzniki că inculpa-ții A. Ivela, profesor de muzică în București și M. Alcalay librar editor tot în București, în arătatele cărți lucrate de cel dintâi și editate de cel de al doilea au reprodus și marșul «La arme» cuvinte de St. O. Iosif, iar muzica de A. Castaldi, fără consimțământul său O. Mischonzniki care este proprietarul acestui marș pe baza actului de vânzare aut. de jud. oc. II București la No 180/914;

Având în vedere că, din toate actele cauzei și din însăși recunoașterea inculpaților se dovedește pe de-plin în sarcina lor, faptul mai sus arătat;

Considerând însă că, pentru existența unui fapt penal legea cere în general atât existența materială cât și existența unei rele credințe din partea infractorului, cu ocazia comiterii lui; cazurile când legea nu cere existența acestui din urmă element fiind rare și anume specificate de legiuitor, ceea ce nu este pentru delictul imputat inculpaților pentru existența căruia urmează să aplicăm principiul general mai sus expus;

Că, în ce privește stabilirea elementului relei cre-dințe din partea inculpaților în comiterea faptului sus arătat, că arătatele cărți sunt niște lucrări didactice, adresate unui domeniu intelectual restrâns, aprobate de Ministerul respectiv, iar reproducerea marșului «La arme» în aceste cărți nu este scopul principal al pu-blicării lor, ci a fost făcută din cauză că acest cântec fiind răspândit în straturile poporului s'a simțit nevoia de a fi reprodus și în cărțile de muzică didactică, pen-tru ca în acest scop să poată fi cunoscut și de școlari;

Că dar, în speță, nu este vorba de o reproducere a-dresată marelui public și ca atare având posibilitatea să facă concurență nelegală lucrărilor de aceeaș natură editate de proprietar, lucrări adresate marelui public și care astfel cum sunt întocmite cuprind numai pur și simplu acest cântec, iar nu o colecție întreagă cum sunt cărțile lui Ivela;

Și pe baza acestor considerațiuni, Curtea găsește că nu se poate stabili în sarcina inculpaților elementul relei credințe în comiterea faptului ce dânsii l-au com-is și în consecință le admite apelul în ce privește pedeapsa aplicată de Tribunal și îi achită;

Că însă, deși cărțile sus arătate nu au fost întocmite cu intenție de a face o concurență reală reclamantului, totuși faptul că ele au reprodus cântecul «La arme», a cauzat prejudicii materiale acestuia, făcând ca parte din cei ce ar fi voit să și procure lucrarea editată de dânsul, să nu mai facă acest lucru, odată ce găseau reprodus marșul în cărțile de școală ale copiilor, iar aceste daune Curtea apreciind le fixează la cifra de 100 lei, stabilită și de Tribunal și ca atare menține dispozi-țiia din sentința apelată care obligă pe inculpați să plătească reclamantului solidar 100 lei despăgubiri ci-vile, menținând tot odată și obligația impusă namifi-lor prin sentința Tribun. de a suprima din cărțile lor foaia care conține cântecul «La arme», de oarece nu-mai în acest mod reclamantul poate fi apărat de alte daune pentru viitor.

Pentru aceste motive, Curtea admite în parte, etc.

(ss) N. Săulescu Em Miclescu, Al Iuca

TRIBUNALUL TELEORMAN, SECȚIA I

Audiența de la 15 Ianuarie 1916

Președinția d-lui TR. ALEXANDRESCU, prim-președinte

Grigore P. Ghețu cu C. F. R.

Sentința civilă No. 10

Imobil. — Proprietar. — Domeniu public. — Expropriere. — Acțiune în revendicare. — Art. 19 Constituție.

Proprietarul poate revendica un imobil chiar în cazul când prin destinațiunea sa a intrat în domeniul public, atâta timp cât acel imobil nu a eșit din patrimoniul său pe calea exproprierii silită.

Tribunalul,

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele: Cu petițiunea înregistrată la No. 37026/913, Grigore P. Ghețu din Roșiorii de Vede a chemat în judecată Direcțiunea Căilor Ferate Române pentru revendicarea unui teren în mărime de 4000 m p., situat în orașul Roșiorii de Vede, învecinat la răsărit cu proprietatea C. F. R., la apus cu șoseaua de centură, la miază zi cu Bulevardul Gărei și la miază noapte, cu calea Vezei, adăugând în menționata petițiune că în cazul când C. F. R. nu ar fi obligate să-i delaseze acel teren, să fie obligate să-i plătească suma de lei 40000, valoarea lui;

Având în vedere că se constată netăgăduit de părți că acest teren aparține de fapt domeniului public, întrucât C. F. R., a construit pe el o cazarmă pentru personal și un rezervor pentru petrol, și că C. F. R. nu a îndeplinit formalitățile cerute de exproprierea silită, față de nimeni, pentru a intra în stăpânirea lui;

Având în vedere că, în prim loc, părțile C. F. R., a cerut respingerea acțiunii în revendicare ca inadmisibilă, întrucât nu se poate revendica un lucru, care aparține domeniului public și care nu există în comerț pe următoarele considerațiuni: Că, în materie de domeniialitate publică, imobilul nu mai aparține Statului, ci întregii organizațiuni naționale, care exercită asupra lui un drept de proprietate și folosință colectivă. Că, întrucât acțiunea în revendicare trebuie să fie îndreptată în contra deținătorului, care, în cazul unei domeniialități publice, nu mai este Statul, acțiunea în revendicare nu poate fi admisibilă. Că, drept probă că Statul nu este proprietar, este, că față de un domeniu public, îi lipsește din elementele proprietății «uzus», care e destinat colectivității, și «abuzus», fiind necontestat că Statul nu ar putea dispune de domeniul public;

Având în vedere că potrivit art. 19 din Constituție, proprietatea de orice natură este sacră și inviolabilă, și nimeni nu poate fi expropriat decât pentru cauză de utilitate publică legalmente constatată și după o dreaptă și prealabilă despăgubire, înțelegându-se prin cauză de utilitate publică numai comunicațiunea, salubritatea publică și lucrurile de apărare țării;

Având în vedere că din menționatul text din Constituție, precum și din dispozițiunile legii de expropriere silită, reiese că exproprierea este actul, care ridică particularului proprietatea sa pentru a o transfera expropriantului: stat, județ comună, și că nu este desăvârșită decât prin opera tribunalului civil, ori de câte ori partea expropriată nu consimte de a o ceda de bună voie;

Că, atât timp cât utilitatea publică nu a fost legalmente constatată de cei în drept, cum este în speță, autoritatea nu se poate pune la adăpostul acelei utilități provenită din situațiunea de fapt, pentru a justifica uzurparea făcută fără drept și în contra garanției proprietății atât de larg, prevăzută de legiuitorul constituant, căci în acest caz nefăcând exproprierea, situațiunea de drept, independent de cea de fapt, rămâne a fi rezolvată după dreptul comun;

Având în vedere că în cazul unei exproprierii silită legalmente făcută, dacă autoritatea respectivă nu are «uzus» și «abuzus» aceasta se datorește numai condițiunilor impuse de art. 19 din Constituție, care articol fixează «uzus»; destinațiunea «utilitatea publică» și care

limitează «abuzus» adică dreptul de a dispune, prin aceea că ori când particularul expropriat, poate să reclame restituirea terenului, în cazul când autoritatea expropriantă n'ar respecta sau ar schimba scopul pentru care s'a expropriat;

Că, în tot cazul, destinațiunea «utilitatea publică» fiind o consecință neapărată a scopului pentru care sa făcut exproprierea, în cazul când autoritatea, fără să obțină exproprierea, cu de la sine putere, a dat unui teren destinațiunea de domeniu public, nu ar putea să ridice obiecțiuni, ca în situația când exproprierea s'ar fi făcut fără a nesocoti garantarea proprietății și fără a crea un nou mod de expropriere silită: deposedarea cu forța de care dispune autoritatea unită cu grabnica destinațiunea a utilității publice;

Că, astfel fiind în majoritate, Tribunalul găsește admisibilă acțiunea în revendicare formulată de reclamant;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător E. Mirto, Tribunalul admite, etc.

(ss) E. Mirto, D. Hozoc

Opiniune

Noi primul Președinte al tribunalului, suntem de părere a se respinge ca inadmisibilă acțiunea în revendicare, pentru următoarele motive:

Acțiunea în revendicare nu poate avea nici odată de obiect un lucru care aparține domeniului public și care nu există, deci, în comerț;

Împrejurarea care face imposibilă revendicarea unui imobil de domeniialitate publică este însă și natura particulară a proprietății sau posesiunii lucrurilor, cari alcătuiesc domeniul public. Este în adevăr, știut că una dintre condițiunile acțiunii în revendicare este ca această acțiune să fie îndreptată în contra deținătorului, a cărui posesiune materială se sprijină pe un pretins drept de proprietate. Ori, în materie de domeniialitate publică, imobilul nu mai aparține Statului în calitatea lui de persoană morală susceptibilă de a avea un patrimoniu privat, ci întregii organizațiuni naționale, care exercită asupra lui un drept de proprietate și folosință colectivă;

Această concepțiune asupra caracterului domeniialității publice se găsește în chiar lucrările preparatorii ale codului civil. Astăzi însă, concepțiunea aceasta a evoluat către o formulă mai exactă, credem noi, după cum bunurile cari alcătuiesc domeniul public nu pot face obiectul unui drept de proprietate, în sensul juridic comun, care se dă noțiunii de proprietate, în dreptul civil, și că aceste bunuri alcătuiesc un «domeniu de suveranitate», asupra căruia statul nu exercită decât un drept de conservare și de poliție, cu privire la respectarea destinațiunii lor (Berthélemy, *Traité élémentaire de droit administratif*, 3-a ediție, 1905, p. 396 și urm.; Ducrocq, *Cours de droit administratif*, ed. VI, T. II No 910);

Domeniialitatea având, deci, ca imediată consecință crearea unui drept de folosință colectivă, în avantajul tuturor cetățenilor și indisponibilitatea bunului, ca obiect de drept privat, acțiunea în revendicare nu mai poate fi îndreptată în contra Statului, care nu este proprietar nici detentor;

În teoria care susține că statul are un drept de proprietate, asupra domeniului public, se uită împrejurarea că cel puțin două dintre elementele proprietății lipsesc Statului și anume: *uzus*, care este destinat colectivității naționale, și *abuzus*, fiind necontestat că Statul nu ar putea dispune la domeniul public. (A. Colin et Capitant, T. I, p. 697);

Statul neputând, deci, dispune de aceste bunuri pe calea convențiunilor obicinuite, nu ar putea figura nici într-o instanță de revendicare, independent de lipsa calității sale, de detentor, de oare ce procesele fiind adevărate contracte judiciare nu pot avea de obiect decât lucrurile cari se găsesc în comerțul juridic, potrivit principiilor puse de art. 963 și 1310 cod. civil;

O chestiune, care trebuie lămurită, este aceea de a se ști: care este împrejurarea, de ordin juridic, care con-

feră unui bun caracter de domeniialitate publică? Este oare de neaparată trebuință să intervină, în acest scop, o sentință judecătorească dată în condițiunile legii de expropriere pentru cauza de utilitate publică?

Credem că nu, de oarece domeniialitatea publică nu rezultă din formalitățile legii de expropriere, ci din destinațiunea, în fapt, a bunului la o întrebuințare, care răspunde unei evidente trebuințe publice de ordin general;

Această interpretare reesă din prezumțiunea de domeniialitate, înscrisă în art. 476 cod civil, după care «sunt considerate ca dependențe ale domeniului public» toate lucrările și lucrurile acolo specificate, prezumțiune după care criteriul domeniialității este afectatiunea lucrului la un scop de folosință socială;

Nu s'ar putea spune că, prin aceasta se consacră omnipotența arbitrară a Statului și nesocotirea drepturilor de proprietate individuală, contra prevederilor art. 19 din Constituție și art. 481 C. civ., după care nimene nu poate fi expropriat decât pentru cauză de utilitate publică, legalmente constatată și după o dreaptă și prealabilă despăgubire, de oarece din două, una: 1) Sau imobilul luat din patrimoniul unui particular nu a fost afectat unei destinațiuni publice și atunci dreptul de revendicare există; și 2) Sau acest imobil a căpătat caracterul de domeniialitate și în acest caz, particularul este destul de garantat pentru realizarea pretențiunilor sale în contra actului de violență al Statului, de oare ce Statul nu va fi expus, în această ipoteză, numai la obligațiunea unei răspunderi limitate, conform legii de expropriere, dar la toate consecințele pe cari le provoacă un act ilicit;

În rezumat, domeniialitate poate rezulta și în urma unei căi de fapt întrebuințată de autoritatea publică, dacă lucrul uzurpat a fost dat uzului comun al cetățenilor, rămânând însă, în acest caz, Statul răspunzător în baza actului său de violență, care este un simplu fapt generator de daune, dar care nu ar mai putea servi, în niciun caz, că țemeiu juridic pentru exercițiul unei acțiuni în revendicare;

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge ca inadmisibilă acțiunea în revendicare, etc.

(s) Tr. Alexandrescu.

OBSERVAȚIE.—Este știut că domeniul Statului, comunelor și al județelor se împarte în *domeniu public* și în *domeniu privat*.

Bunurile, care compun domeniul privat al acestor persoane morale, sunt alienabile și prescriptibile (art. 1310, 1845 C. civil), pe când bunurile care fac parte din domeniul lor public sunt, din contra, inalienabile și imprescriptibile, pentrucă nu sunt în comerț (art. 1844 C. civil), ele reintrând însă în comerț, îndată ce încetează de a fi afectate uzului public, fie în mod expres, fie în mod tacit (art. 478 § 2, 1844, 1845 C. civil)¹⁾.

Bunurile care compun domeniul public, fiind afară din comerț și neputând deveni proprietate privată, nu pot da loc la o acțiune posesorie²⁾, nici la o acțiune în revendicare. Ele nu pot, de asemenea, fi expropriate pentru cauză de utili-

tate publică. Exproprierea fiind, în adevăr, o strămutare silită a proprietății, nu se poate pricepe strămutarea proprietății unor lucruri, nesuscetibile de proprietate privată³⁾.

Aceste principii generale odată expuse, venim la speța interesantă și nouă până acum în jurisprudență, judecată de tribunalul Teleorman, prin sentința ce publicăm astăzi.

Majoritatea tribunalului pune în principiu că acțiunea în revendicare din partea proprietarului este admisibilă în privința imobilelor care, prin destinația lor, au intrat în domeniul public, cât timp imobilul revendicat n'a eșit din patrimoniul proprietarului pe cale legală, în specie, prin exproprierea lui, iar minoritatea se pronunță în sens contrar, ambele opinii fiind bine motivate în drept.

Speța fiind, precum spuneam mai sus, nouă și interesantă, chestiunea este de a se ști care din aceste două păreri este cea juridică?

Credem, dacă ne este permis de a ne da părerea, cu toată tăria argumentelor invocate de minoritate, că soluția majorității va triumfa la Curte. În adevăr, pentru ca un lucru aparținând domeniului privat, să fie scos din comerț și, ca atare, să nu poată fi supus acțiunilor ce isvorăsc din proprietate, se cere ca acel lucru să intre în domeniul public în virtutea unei legi, sau prin exproprierea lui de către Stat, comună sau județ. Or, în speța judecată de tribunal, Direcția căilor ferate care este o ramură de administrație a Statului, însușindu-și, fără nicio formă legală, proprietatea unui particular, această proprietate n'a putut deveni prin samavolnicia Statului o dependență a domeniului public, cu toate că această proprietate a fost afectată mai târziu unui serviciu public.

Sistemul admis de minoritatea tribunalului este foarte periculos, căci el tinde la desființarea exproprierei pentru cauză de utilitate publică, care este garantată cetățenilor prin Constituție. Statul, dacă voește ca legile sale să fie observate de particulari, este cel dintăiu care trebuie să dea exemplul de aplicarea și respectarea lor. Altfel ajungem la anarhie, și într'o țară ca a noastră, unde abuzul de autoritate se practică pe o scară întinsă, nu trebuie să fie permis nimănu de a nesocoti legea.

Se poate foarte bine ca Direcția căilor ferate să fi avut nevoie de terenul, pe care l'a luat cu hapca, iertene-se expresia, însă aceasta n'o autoriză a se face stăpână pe averea oamenilor, nesocotind toate legile și Constituția, și călcând

¹⁾ În cât privește bunurile care fac parte din domeniul public al Statului, comunelor și județelor, vezi tom. III, partea 1-a al Coment. noastre, p. 203 urm. (ed. a 2-a) și tom. VIII, partea a II-a (Vânzarea), p. 54 urm. ed. a 2 a). Intre bunurile, care fac parte din domeniul public al Statului, trebuie să menționăm și drumurile de fier, construite sau concesionate de Stat, pentrucă au o destinație publică. Vezi tom. III, partea I-a menționat, p. 204 și tom. VIII, partea II, p. 55 (ed. a 2-a), etc.

²⁾ Vezi tom. III, partea I menționat, pag. 202.

³⁾ Berthelémy, *Tr. élément. de droit administratif*, pag. 423 (ed. a 4-a, 1906); Hauriou, *Précis de droit administratif*, pag. 614 (ed. a 4-a, 1901). Lucrurile ce compun domeniul public nu sunt, de asemenea, supuse alinierii. Hauriou, op. și *loco supra cit.*

în picioare drepturile cele mai sacre ale cetățenilor. Într-o societate bine organizată, asemenea abuzuri nu trebuiesc tolerate, ori de unde ar veni.

Aprobăm deci, în totul, dispozițiile art. 30 și 31 din codul Calimach (19 C. austriac), care pun în principiu că nimene nu poate să-și facă dreptate el însuși. «*Etenim æquissimum prætori visum est, unumquemque non sibi ipsum jus dicere*»⁴⁾.

Știm prea bine că, în actualul cod german, există o instituție (art. 229), așa zisă *justiția privată* (*die Selbsthilfe*), care permite, într-o limită oarecare, omului de a-și face dreptate el însuși⁵⁾; însă

⁴⁾ L. 1 § 2, Dig., *Quod legatarum*, 43. 3.

⁵⁾ Vezi asupra acestei instituții, tom. VIII, partea I-a, al Coment. noastre, nota 3 dela p. 520, 521 (ed. a 2-a). Mai vezi Enneccerus, Kipp und Wolff, *Lehrbuch des bürgerlichen Rechts*, I, § 223, p. 575 urm. (Marburg, 1902), etc.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. I

*Recurenta Elena N. Grigoras prin d-l avocat P. Poni.
Intimatul V. Roșca, prin d-l avocat R. Dragomirescu.*

Lot mic vândut de Stat. — Dacă poate fi înstrăinat mai înainte de a fi achitate ratele la Stat. — Art. 45 și 48 din Legea pentru înstreinarea bunurilor Statului.

a) Conform art. 48 din legea pentru înstreinarea bunurilor Statului, loturile mici cumpărate de la Stat pot fi înstrăinate către un consătean, cultivator de pământ, în condițiunile prescrise de art. 132 din Constituție.

b) Dacă art. 45 din sus zisa lege prevede o prohibiție pentru înstreinarea bunurilor mici neplătite încă integral la Stat de către improprietăriți, de această dispozițiune a legii însă nu poate beneficia improprietăritul sau noul achizitor de la improprietărit, ci numai Statul în favoarea căruia a fost creată.

Așa dar, tribunalul a făcut o bună aplicare a textelor de lege mai sus citate, când a hotărît că loturile mici pot fi înstreinate către un sătean cultivator, chiar dacă lotul nu a fost complet achitat către Stat. (*Cas. I, decizia No. 115 din 16 Februarie 1916, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Tecuci No. 7/915*).

CASAȚIE S. II

*Recurentul Dumitru Popescu, lipsă.
Ministerul Public prin d-l Procuror Fr. Papp.*

Lovire. — Impăcarea părților. — Stingerea acțiunii publice. — Moartea pacientului întâmplată în urmă. — Deschiderea acțiunii publice pentru crima de lovire ce a cauzat moartea. — Dacă se aplică termenul de 40 zile prevăzut de art. 186 c. penal?

a) Dacă după ce s'a declarat stinsă acțiunea publică prin împăcarea părților pentru delictul de lovire, se constată că din acele lovituri s'a cauzat moartea pacientului, acest fapt constituind crima prevăzută de art. 238 și 241 c. penal, inculpatul poate fi pus sub acuzațiune pentru această crimă, întrucât este vorba despre un alt fapt, pentru care acțiunea publică aparține Ministerului public, iar nu reclamantului, ca în delictul de lovire.

b) Art. 241 c. penal, care pedepsește faptul de răniri

această instituție, de origină germană, nu s'ar putea aclimatiza în țara noastră.

Să nu uităm, în adevăr, că numai prin stricta aplicare a legilor, cetățeanul poate dobândi acest bun neprețuit, fără care el astăzi nu mai poate trăi, și care se numește: *libertatea*. Cicerone a putut deci zice, cu drept cuvânt: «*Legum ministri magistratus, legum interpretes iudices, legum denique idcirco omnes servi sumus, ut liberi esse possimus*»; iar un poet german, Klopstock, a putut, de asemenea, zice într'una din cele mai frumoase ale sale ode⁶⁾: Libertate, al tău suflet este legea:

Freiheit, deine Seel' ist Gesetz!

D. ALEXANDRESCO

⁶⁾ Die oda: *Mein Irrthum*.

sau loviri voluntare care au cauzat moartea, nu face nicio distincție dacă moartea a avut loc îndată sau mai târziu, așa că dispozițiunile acestui articol fiind generale, aplicațiunea lui are a se face și atunci când moartea pacientului a avut loc mai târziu, neputându-se aplica termenul de 40 de zile prevăzut de art. 186 c. penal pentru cazul când lovirile sunt îndreptate contra funcționarilor. (*Cas. II, decizia penală No. 3007 din 24 Noembrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei 219/915 a Camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de apel din București*).

CASAȚIE S. III

*Recurentul Ion G. Berceanu prin d-l avocat M. Flechtenmacher.
Intimata Societatea Pester Victoria Dampf-mühle din Buda-Pesta
prin d-l avocat Max Gaster.*

Vânzare comercială. — Refuzul cumpărătorului de a primi lucrul. — Vinderea lucrului în contul său. — Cazul când diferența de preț cade în sarcina cumpărătorului. — Art. 68 c. com.

Datoriile comerciale. — Dobânzi. — Curgerea lor de la exigibilitate. — Neaplicarea acestei reguli la daune. — Art. 43 c. comercial.

a) După art. 68 c. comercial, diferența de preț a lucrului vândut în contul cumpărătorului care a refuzat să-l primească, cade în sarcina acestuia numai când ea rezultă din vânzarea făcută după ordinul bursei și prin bursă, iar nu și atunci când vânzarea s'a făcut benevol între vânzător și o altă persoană și numai actul constatator al vânzării a fost prezentat agentului de bursă spre cotare.

b) Numai datoriile comerciale lichide produc dobânzi de drept din ziua când devin exigibile, conform art. 43 c. comercial, iar nu și o sumă la care a fost obligat cineva să o plătească ca daune. (*Cas. III, decizia 170 din 15 Martie 1916, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Camerei arbitrale de pe lângă Bursa din București No. 162/915*).

D-l Codreanu mulțumește călduros tuturor prietenilor cari au luat parte la înmormântarea mamei sale cum și acelora care i-au trimis condoleanțe.